

שייקה דרורי מנכ"ל מועצת החלב

יוסי מלול - משק הבקר והחלב
hmb-malul@icba.org.il

בין מאבק לשגרה, יש לקיים את הפעילות השוטפת של הענף ולדאוג להתנהלותו הפנימית וגם לביצוע תפקידו לאספקת מוצרי חלב מגוונים ואיכותיים לכל האוכלוסייה. שייקה דרורי סיים להוביל את חקיקת חוק החלב וכבר מתמודד עם המשבר בענף וגם עם הצורך בתכנון הענף וקידומו בתחומים שונים. נפגשו לעדכון שוטף לקראת שנת התכנון החדשה - 2012

בנושא פתיחת הייבוא אנחנו במערכה משפטית - בתחילת דצמבר השנה יתקיים דיון בבית המשפט העליון בעתירת המועצה וההתאחדות וצפוי גם שימוע לענף בפני רשות המסים, במהלך השבוע הבא. רוב העתירות שמוגשות לבג"צ נדחות ואילו הפעם, אנחנו מעריכים שמצבנו טוב יחסית. למדנו זאת מתשובת המדינה לבג"צ וגם משיחותינו עם פקידי הממשל בשני התחומים - הייבוא ודוח קדמי. ההיערכות המיוחדת שקמה במועצת החלב במסגרת המאבק, עדיין פעילה - טוב להיות מוכנים גם אם רצוי בעת הזאת לשמור על פרופיל נמוך ולא להיחשף מדי. לשמחתנו, אנשי המחאה מחפשים כותרות חדשות כמו הבנקים ומוצרי צריכה אחרים.

עברנו קיץ רגוע יחסית וגם צלחנו את החגים בשלום, כיצד תסתיים שנת 2011?

בימים אלה אנחנו מתחילים לסכם את השנה זו, ללא ספק, שנה בלתי נשכחת בזכות המאבק האינטנסיבי - רעידת אדמה קיומית ממש. בגזרת החלב הצלחנו לעבור את הקיץ בשלום. שלא כמו הקיץ הקודם, סיפקנו השנה את כל דרישות השוק לחלב טרי. התכנון היה מדויק וגם מזג האוויר הנוח עזר לצלוח את הקיץ בהצלחה.

מלאים - את השנה נסיים עם מלאי גבוה מעט של אבקה של חלב שבחלקה היא אבקה של חלב מאזורינגוועים בפה וטלפיים שהיו נתונים בהסגר. כמוכן, יש רמה נמוכה מדי של חמאה.

יבוא - בשנת 2011 חולקו רישיונות יבוא של 2,500 טון אבקה ו-1,000 טון חמאה. עד כה הגיעו פחות מ-1,000 טון אבקה וכ-450 טון חמאה, בעיקר בגלל המחירים הגבוהים בעולם.

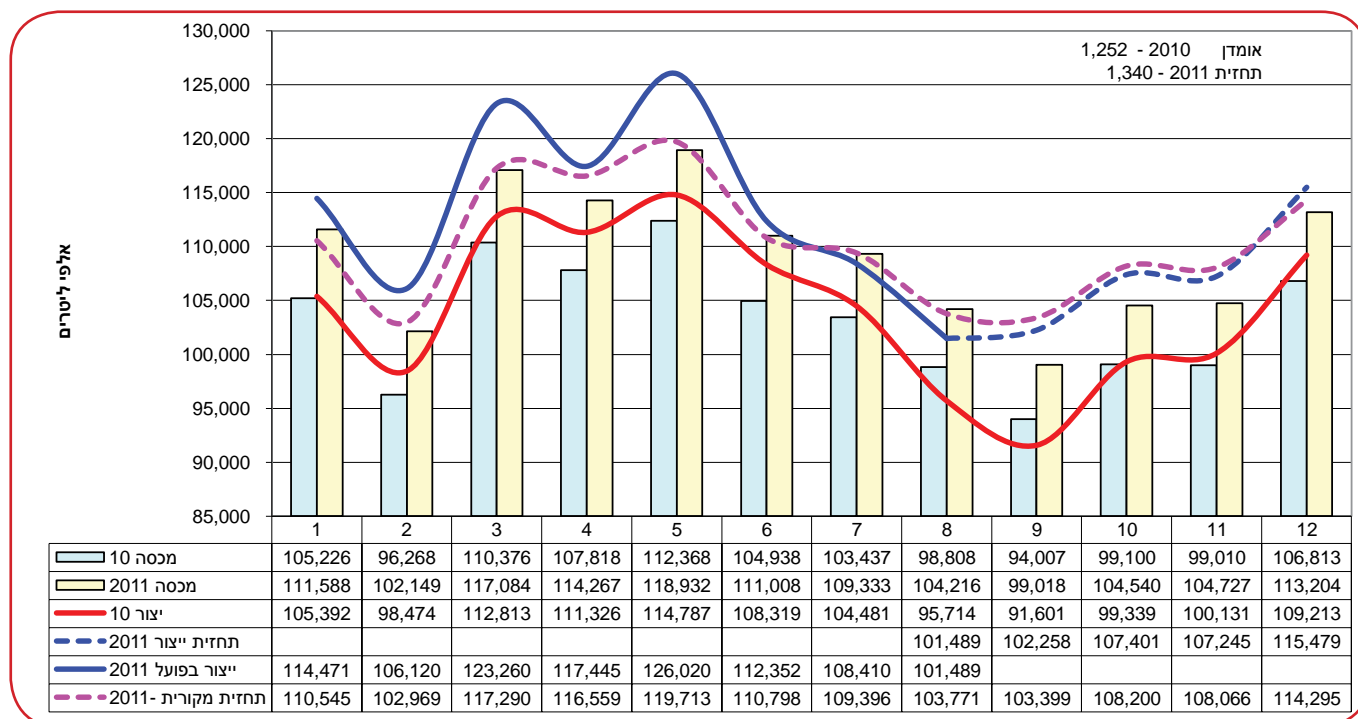
היקפי ייצור - נסיים את השנה בייצור צפוי של כ-1.340 מיליארד ליטר

מאבק החלב עובר לפסים שקטים - איך אתה מנתח את התוצאות עד כה?

לא סיימנו את המאבק, גם אם נראה שקט יותר כיום. השקט הזה עלול לשקר ולהיות קשה ובעייתי בהמשך, כי המחפשים את "טובתנו" לא שוקטים על שמריהם. בשבוע הקרוב נבצע הערכת מצב מחודשת מבחינה פוליטית וציבורית. כפי שזה נראה כיום, הצלחנו לייצר אהדה ציבורית למאבקנו. גם במערכת הפוליטית קיימת אהדה בסיסית אך, בפוליטיקה כמו בפוליטיקה, שום דבר לא ברור ואנשי הציבור עלולים להחליף צד במהירות ויש להיות ערניים ובמיוחד שיש שרים שמעוניינים לקדם וליישם את דוח קדמי.

שייקה דרורי בכנס פארמה באיטליה

הייצור להתפרנסות טובה יותר מהענף. רפת שלאורך שנים לא מייצרת את מלוא מכסתה תיגרע ממנה הכמות שאינה מיוצרת. עם זאת, משקים שימכרו את מכסתם ויצאו מהענף בשנת 2012, לא תיגרע מהם המכסה - בכך נעודד משקים שנשארים בענף באופן סמלי ולא מייצרים חלק ניכר ממכסתם. גריעת המכסה תהיה למשך שנתיים שבהן הרפתן יוכל לחזור ולייצר את כל מכסתו - לאחר שנתיים, החלק שלא ייוצר יועבר לרפתנים אחרים.

אנחנו עדיין מחפשים את נוסחת הפלא, כיצד לייצר יותר חלב בקיץ. זו הסיבה שמדיניות החלב העודף ב-2012 תהיה דומה בעיקרה לזו שלפניה, אם כי פחות מרחיבה. היא תיתן ביטוי ברור לצורך בעידוד ייצור יותר חלב בקיץ

במקביל, ישנו צוות מקצועי, במימון המועצה ובשיתוף מוסדות הענף האחרים, שעוזר ונותן הדרכה וכלים לרפתנים שמעוניינים להשתפר. כמה משקים כאלה יש? כבר ב-2010 הודיע מנהל המכסות ל-41 יצרנים כי אם לא ייצרו את מלוא מכסתם, ייגרע תת הביצוע ממכסתם. מלבדם יש עוד כ-30 יצרנים נוספים במצב דומה. סך הכול כ-10 מיליון ליטר שמצויים בתת ביצוע מתמשך ורובם במשק המשפחתי.

מכרזה

בימים הקרובים אנחנו יוצאים להליך מכרזה מספר 4 ומקווים לסיים אותו עוד במהלך 2011. ככל הידוע יש כיום כ-6.5 מיליון ליטר של רפתנים שרוצים לפרוש מהענף ואנחנו מניחים שלאחר שנפרסם על

לעומת 1.320 מיליארד מכסה - כ-20 מיליון ליטר חלב עודף נטו. השנה הסתיימה על פי התכנון והיעדים שהוצבו - לא היו חוסרים והעודפים היו קלים בלבד, וזהו המצב העדיף מבחינתנו.

המאבק בענף יצר תקופת אי ודאות גדולה לגבי התכנון בעתיד הקרוב. כיצד נערכת מערכת התכנון במועצה לקראת 2012 ומה צפוי בשיווק ובייצור?

הערפל שהיה בחודשים האחרונים הולך ומתפזר, שרת החקלאות קיבלה את המלצת תא התכנון שלא להגדיל את מכסות החלב הארציות בשנה הקרובה 2012. להערכתנו נצטרך גם בשנה הבאה כ-1.340 מיליארד ליטר. מדיניות החלב העודף קשורה בטבורה לחוסר הצפוי בחלב בקיץ. אנחנו עדיין מחפשים את נוסחת הפלא, כיצד לייצר יותר חלב בקיץ. זו הסיבה שמדיניות החלב העודף ב-2012 תהיה דומה בעיקרה לזו שלפניה, אם כי פחות מרחיבה. היא תיתן ביטוי ברור לצורך בעידוד ייצור יותר חלב בקיץ.

מה הם הנושאים העיקריים שנמצאים על שולחנה של מועצת החלב?

תת ביצוע מתמשך

לצערנו ישנם משקים שאינם מייצרים את מלוא מכסתם וזאת במשך שנים רבות. עניין זה הוא תקלה בתכנון הענף וחיוני לטפל בו. יש לזכור כי המכסה ניתנת לרפתן כדי שייצר אותה ולא כנכס בלבד. החלטנו לטפל בתופעת תת הביצוע בצורה מדורגת, כדי לאותת לרפתנים וגם להביא אותם לביצוע מכסתם. ראשית הגדרנו מהו תת ביצוע מתמשך ואין הכוונה לרפתן שלא מצליחה לייצר שנה או שנתיים כמות קטנה - זוהי רפת שאינה מייצרת מעל שנתיים יותר מ-15% מהמכסה.

המטרה להביא את הרפתן לייצר את מלוא מכסתו ולנצל את גורם

חוק החלב נכנס לתוקף

למשכחת ענף החלב!

היום, ה-6 באוקטובר 2011, ח' בתשרי תשע"ב, הוא יום חג לענף החלב ובמיוחד למגדלי הבקר והצאן ובעצם... לכל אזרחי ישראל. היום הזה, בעיתוי שלא יכול להיות משמעותי ממנו בעבור הענף, נכנס סוף סוף לתוקף "חוק תכנון משק החלב, התשע"א-2011", שאותו יזמה מועצת החלב, הוביל השר שלום שמחון בעזרת רבים שבלעדיהם לא היינו מגעים לסיום החקיקה.

הזכירכם, החוק קובע, בין השאר, ארבעה עקרונות חשובים, המהווים בימים אלו "גשר על מים סוערים":

- 1. מחיר המטרה:** לראשונה נקבע כי מחיר המטרה ייקבע עפ"י חוק. זהו תקדים שאינו קיים באף ענף אחר בחקלאות. המנגנון הקיים ימשיך להתנהל עפ"י המתכונת הקיימת, לפחות במשך 8 השנים הבאות, כאשר גם אם אחר כך, יהיו מי שיבקשו לשנות את אופן קביעת מחיר המטרה - הדבר ייעשה בהיוועצות של משרדי האוצר והחקלאות עם מועצת החלב.
- 2. מכסות חלב:** הוסדרו לראשונה בחקיקה ראשית וע"י כך יובטח המשך אספקה סדירה של חלב ומוצריו והמשך ייצור חלב בפריסה ארצית.
- 3. ניווד מכסות:** נקבע כי המס בעבור התמורה על ניווד מכסה יהיה בשיעור של 10% בלבד. זו הטבת מס גדולה מאוד שמבטיחה כי גם מי שיחליט לפרוש מהענף, יוכל לעשות זאת בצורה הולמת.
- 4. מועצת החלב:** סמכויות התכנון, הפיקוח והבקרה של מועצת החלב, עוגנו חזק בחוק. דבר זה יבטיח את פעילות הענף למען המשך היציבות, הפריחה והשגשוג של הענף כולו. אין צורך להכביר מילים על חשיבותו של החוק, דווקא בימים מאתגרים אלו. ועם זאת, אל לנו לנוח על זרי דפנה. המאבק על אופי ענף החלב בישראל טרם הושלם ועל כולנו להמשיך לגלות ערנות לכל התפתחות ולהיות ערוכים לפעול - כאיש אחד, על מנת לוודא כי הענף שלנו לא יוקרב על מזבח מקסמי השווא מבית מדרשם של פוליטיקאים ופקידים במשרדי ממשלה שונים. תודה גדולה לכל שתמכו וצעדו עם המועצה בדרך החתחתים הארוכה של מלאכת החקיקה. תודה אישית לכל אחת ואחד מכם. שנה טובה וגמר חתימה טובה,

שייקה דרורי
מנכ"ל

מועד המכרזה יתווספו עוד כמה מיליוני ליטרים. המכרזה התעכבה בעיקר בגלל אי הוודאות הקיצוני ששרר בענף החלב. העקרונות של המכרזה לא השתנו, למעט הרף לפדיון שעלה חזרה ל-800,000 ליטר.

נכון שהמכרזות יתקיימו פעמיים בשנה, כדי לאפשר תהליך דינמי של פרישה ופדיון, מבלי לפגוע בתכנון בענף.

עקומת העמקים החמים

כמנהל מכסות, קיבלתי החלטה שבשנת 2013 תהיה עקומת ייצור חודשית אחת בכל הארץ ולכל היצרנים. המשמעות שעקומת העמקים החמים תשווה לעקומה הכללית בשני שלבים - בשנת 2012 יתבצע חצי מהמהלך וכך תהליך יהיה הדרגתי. ההחלטה התקבלה לאחר כחמש שנים של שיחות ומפגשים רבים ביני לבין נציגי אזורי עמק הירדן ובית שאן. בשנים הקודמות כבר שינינו את עקומת העמקים לכוון העקומה הארצית אך נשאר פער. לעניין זה יש שני היבטים:

ההיבט העקרוני - האם אזור מסוים זכאי להקלות? ועדת התכנון של מועצת החלב וכן מועצת המנהלים המליצו למנהל המכסות, כבר לפני מספר שנים, לאחד את שתי העקומות.

ההיבט הכספי - אזור העמקים זכה להטבה כספית בעיקר בשנים האחרונות. לפני כשלוש שנים הגדלנו את שיעור הפרס בגין העברת חלב לקיץ ל-60% אג' לליטר מועבר. אזור העמקים מייצר כ-6% מכלל החלב בישראל, אך זכה למעל ל-60% מפרסי ההעברה לקיץ - עובדה זו מדברת בעד עצמה.

השבוע חזרתם מכנס IDF שהתקיים בפרמה שבאיטליה, מהו הארגון וכיצד ישראל משתלבת בו?

ארגון החלב העולמי הוא ארגון בין-לאומי שמקום מושבו בבריסל. חברות בו 57 מדינות שמייצרות כ-85% מכלל תפוקת החלב העולמי. בכנס שהשתתפנו בו נכחו עוד 40 מדינות נספחות. מועצת החלב חברה בארגון והיא נציגת ישראל.

רוב הפעילות מתבצעת בכ-20 ועדות מקצועיות שחברים בהם אנשי מקצוע ממדינות רבות. הוועדות מתכנסות פעמיים בשנה - סמוך לכנס השנתי ופגישה חצי שנתי. שאר הפעילות מתבצעת בתקשורת אינטרנט.

הארגון מרכז מידע רב, מקדם נושאים חשובים לענף מייעץ לחקיקה בין-לאומית למוסדות שונים בענף החלב העולמי.

ישראל נבחרה לארח את כנס IDF באוקטובר 2014 - זוהי במה חשובה מאוד, ויש להכין אותה בקפדנות. נציג את ענף החלב בישראל, נכיר לאורחים רבים את מדינת ישראל ונהיה חלון ראווה חיובי בפני כ-1,000 אורחים מהעולם הרחב.

חשוב לנו להיות מעורבים בוועדות הפעילות על ידי עובדי המועצה וגופים מוסדיים בענף. בכך נשפיע במקומות הנחוצים לטובת ענף החלב שלנו.

בחודש מאי הבא נארח את השבוע האנליטי של הארגון בראשות ד"ר מרינה גיפס, מנהלת המעבדה לחלב בקיסריה. ננצל את ההזדמנות ונארח שתי ועדות נוספות של הארגון ועל כך אנחנו שוקדים בחודשים הקרובים. ■